

DISPUTATIO

De

CAUSIS.

PROOEMIUM.

Intelligentiam causarum apprimè necessariam esse, nemo unquam sanæ mentis Philosophus ivit, it, ibit inficias, quippe qua mortales non solum ducimur & vehimur in cognitionem omnium rerum in mundo existentium: verumetiam primævâ caligine & tenebris quibus mens nostra erat quasi obducta & obnubilata, bona ex parte exuimur, dum scilicet eâdem ceu rore divinæ sapientiæ aspergimur intelligentia. Hanc itaque intelligentiam, hanc mentem divinam homine Christiano dignam & idcirco ab eodem meritò maximi faciendam, omnes vel unius Pythagoræ adducti exemplo fatentur. Quid autem Pythagoras? Is cum à quodam interrogatus esset, quémnam finem Philosophiæ arbitraretur: breviter at graviter respondit: Nihil admirari. Quo ipso innuere voluit, hominem tum demum esse plenum & perfectum divinæque mentis simillimum, cum causis rerum cognitis nihil admiratur. Ignoratio namque causarum parit admirationem. Idcirco de causis agere fert animus, ut scire queamus, quænam sint illæ causæ quæ à Philosophis tot eulogiis nobilitatæ, tot encomiis sint decoratæ.

DISQUISITIO I.

An doctrina de causis pertineat ad Metaphysicam?

In prima hac quæstione duæ se offerunt diversæ opiniones. Quidam pro thesi enim sententiam negantem, ut Ramus cum suis discipulis rigidiori negante. bus, quidam verò affirmantem, ut Aristoteles, & cum ipso omnes saniores Philosophi defendunt. Et Ramus quidem pro sua sententia stabi-

A ij